

KOLEKTOR

Informator

ČASOPIS KONCERNA **KOLEKTOR** • Avgust 2009

Kolektor Continentalov Naj dobavitelj leta 2008

Konec prejšnjega meseca je Continentalova skupina Automotive Group v nemškem Regensburgu idrijski Kolektor razglasila za Naj dobavitelja leta 2008. Kot je bilo zapisano v obrazložitvi nagrade, si je koncern pridobil to priznanje s celovitim izpolnjevanjem zahtev, ki jih danes kupci pričakujejo od dobaviteljev, še posebno pa so bile izpostavljene Kolektorjeve inovacije na področju sestavnih delov motorjev, ki jih dobavlja Continentalu.

Nagrado Naj dobavitelj leta sta iz rok predstavnika Continentala (na fotografiji od leve proti desni) **Stefana Freitaga**, šefa nabave za področje motorjev, sistemov in komponent Continental Automotive Group, prevzela član Kolektorjeve uprave in izvršni direktor za razvoj **Marjan Drmota** in direktor Kolektor Kautt & Buxa **Frank Stark**.

Kolektor je od Continentala prvič prejel to laskavo priznanje in je tudi prvi med slovenskimi podjetji, pri čemer so odločali vsi kazalci uspešnosti, in sicer, da se je dobavitelj že v dosedanjem sodelovanju zgledno obnašal in da od njega pričakujejo podobno tudi v prihodnje. Continental je upošteval, da je Kolektor kot dobavitelj zmožen slediti vsem kupčevim zahtevam in pričakovanjem na področju inovativnosti, razvoja, tehnološke dovršenosti izdelkov, točnosti in kakovosti dobav ter cenovne sprejemljivosti.

Kolektor Continentalu dobavlja okrog desetino svoje proizvodnje komutatorjev, od tega največ za motorje za bencinske črpalke, hkrati pa posebej zanj razvija tudi rotorje za elektronsko komutirane motorje in hibridne obrizgane komponente.

Kolektor je razvil direktni pogon, ki mu za zdaj še ni enakega na svetu.....

16

- Tovrstne motorje je mogoče vgrajevati v kolesa majhnih akumulatorskih vozil za notranje Transporte v industriji in logistiki

Kolektor gradi novo orodjarno.....

20

- Še letos bo Kolektor na svoji matični lokaciji odprl novo "srce" tovarne, ki je nujno za nadaljnji razvoj dejavnosti

Kolektor ima urejen arhiv, ki mu manjka prostora.....

22

- S preureditvijo obstoječega prostora arhivarki in arhivu ne bo več tako tesno

Kolektor je Naj dobavitelj vseh največjih svetovnih korporacij

Odkar je Kolektor leta 1994 začel samostojno nastopati na tržiščih, je postal Naj dobavitelj vsem svetovnim korporacijam, ki jim prodaja komutatorje. Tako se ponaša s tovrstnimi priznanji, ki so mu jih podelili Black & Decker, Bosch, BSH, Continental, Remi in Valeo.

Po abecednem vrstnem redu smo našli samo tiste, ki jim Kolektor komutatorje dobavlja že vrsto let in so tudi njegovi največji kupci. Kolektor sam pa med vsemi največ da na Boschevo priznanje Naj dobavitelj leta, ki ga podeljujejo vsako drugo leto. Koncern je bil tovrstnega prestižnega priznanja v zadnjem desetletju deležen že štirikrat. Bosch je ne samo vodilni svetovni proizvajalec sestavnih delov za avtomobilsko industrijo, temveč z njimi tudi

oskrbuje najbolj ugledne avtomobilске tovarne in izdelovalce bele tehnike. Zato ne gre dvomiti v kakovost Kolektorjevih izdelkov. V nasprotnem bi si zagotovo izbrali drugega dobavitelja. Continentalovo tovrstno priznanje pa je tudi pomembno, saj je bil Kolektor prvo podjetje pri nas, ki ga je prejelo od te svetovne korporacije, ki se ponaša s 24 milijardami evrov letnega prometa, od tega okrog 60 odstotkov (Continental Automotive Group) predstavljajo nabave pri 4000 dobaviteljih, med katerimi jih je tokrat izbral devet, od tega pet za področje elektronskih komponent in štiri za področje mehatronike. V slednjo skupino je sodil tudi Kolektor. Da o Boschevem letnem prometu sploh ne izgublamo besed, saj ga lahko primerjamo kar z našim državnim proračunom.

Minister za finance dr. Franc Križanič na obisku v Kolektorju

Obisk finančnega ministra v Kolektorju ni bil prvi tovrstni letošnji obisk v podjetju, pred njim ga je obiskalo kar nekaj predstavnikov slovenske vlade. Kolektor je bil namreč tisti, ki je kot prvi v Sloveniji začel državo opozarjati na prihajajočo gospodarsko krizo.

Vodstvo koncerna Kolektor je obisk ministra za finance dr. Križaniča izkoristilo za pogovor o zanje zelo aktualnih temah, kot so financiranje gospodarstva v okviru jamstvene sheme, financiranje razvojnih projektov na področju avtomobilске industrije, načrtovane spremembe na področju obdavčitve pravnih in fizičnih oseb ter javno-zasebno partnerstvo.

Ministra so opozorili na delovanje jamstvene sheme, saj so podjetja, predvsem tista v avtomobilski industriji, zelo občutljiva na višino obrestnemere, ki zmanjšuje njihovo konkurenčnost. Prav tako se zavzemajo za izenačitev pogojev za uslužbenca javnega sektorja in gospodarstva, ki gredo na delo v tujino. Predsednik koncerna Kolektor **Stojan Petrič** je tu izpostavil predvsem njihove zaposlene v podjetjih v tujini, ki so obdavčeni po svetovnem dohodku, ne pa po dohodku, ki bi ga

za enako delo v enakem obsegu opravili doma. In to je potrebno spremeniti. Minister **dr. Franc Križanič** se je strinjal, da bo potrebno sprejeti določene ukrepe, ki bodo zagotovili čim bolj stabilno davčno politiko.

Beseda je tekla tudi o javnem-zasebnem partnerstvu in Kolektorjevih izkušnjah pri projektu izgradnje novega doma upokojujencev v Idriji, in seveda trenutnem stanju v koncernu. Po Petričevih besedah se število naročil povečuje, s 1. avgustom so ponovno uvedli 40-urni delavnik. Čeprav se razmere izboljšujejo, pa naročil, ki so jih imeli v letih 2006/2007, ne pričakujejo pred letom 2014.

Kupci ne izbirajo neznanih proizvajalcev

Filip Šemrl

Moj tokratni sogovornik Ludvik Kumar je leta 1982 končal ljubljansko Fakulteto za elektrotehniko, naslednje leto se je še pred odhodom na služenje vojaškega roka zaposlil v Kolektorju. Z leti je postal že inventar podjetja, tako se je sam izrazil. Najprej so ga zaposlili v Kolektorjevem Razvoju. Poverili so mu obvladovanje prvega brizgalnega stroja, ki ga je vzdrževal in razvijal tehnologijo naprav, ki so bile namenjene brizganju in obdelavi komutatorjev. Vse do nedavnega je Kumar delal v Strojegradnji na področju avtomatizacije proizvodnje. Kar 13 let se je ukvarjal s konstrukcijo krmilij, potem pa je prevzel vodenje Strojegradnje. Prehod s Strojegradnje na nove proizvode je bil zanj razvoj grafitnega komutatorja. Ob zadnji reorganizaciji koncerna je postal njegov izvršni direktor za raziskave. Po novi organiziranosti Strojegradnja sodi k Orodjarni.

Njegova ekipa se v Kolektorju pravzaprav ukvarja s predrazvojem proizvodov, s prvimi testi izvedljivosti in zasnovo proizvodnih procesov. Delo se močno prepleta z razvojem, ki ga vodi kolega Marjan Drmota, ki pa ima večji poudarek na vpeljavi proizvodov v proizvodnjo v skladu s predpisanimi standardi.

Kakšen bi bil Kolektor, če ne bi imel lastne strojogradnje?

V začetnem obdobju Kolektorja je bil socializem, Jugoslavija, sistem še precej zaprtega tipa (smeh). Mi smo imeli že takrat dobre povezave s tujino, s Kautt & Buxom. V letih, ko sem se zaposlil, smo imeli v primerjavi z okolico precejšnjo prednost, saj smo imeli priložnost obiskovati Kautt & Bux in videti, kako poteka proizvodnja v Nemčiji in to tehnologijo prenašati domov. Delali smo prav to, kar danes počnejo Kitajci. Kopirali smo in iskali boljše rešitve za posamezne delovne operacije. Kasneje je naša Strojogradnja odigrala zelo pomembno vlogo, saj je bistveno izboljšala odzivnost Kolektorja do želja kupcev. Ker smo vso tehnologijo proizvodnje komutatorjev razvili doma, znanje iz "hiše" ni odtekalo. Torej smo našo tehnologijo lahko zelo dobro zaščitili. Sicer so mnenja glede tega, kaj je smiselno izdelati doma in kaj ne, deljena. Sem pa

prepričan, da je Strojogradnja dala bistven prispevek k donosnosti komutatorske proizvodnje v preteklosti.

Kdaj ste iz tehnološke odvisnosti prerasli v tehnološkega liderja?

Več mejnikov bi lahko navedel. Težko se je odločiti, kateri je bil odločujoč. Prepričan sem, da je bila uvedba brizgalnih strojev in avtomatiziranih linij za proizvodnjo komutatorjev na lokaciji, kjer se danes nahaja Ascom, eden od najpomembnejših. S tem smo dobili samozavest in začeli konkurirati sorodnim proizvajalcem. Še več vetra smo dobili v krila, ko smo proizvodnjo preselili v hale na desni breg Idrijce. Mislim, da je naša prodaja prav v tistih časih dosegla največjo rast.

To so bila devetdeseta leta ...

... Da, sledila je "globalizacija", prevzemi in odpiranje podjetij po svetu. Kar zadeva tehnološko področje, kjer sem doma, pa sem prepričan, da je bila uvedba proizvodnje grafitnega komutatorja, ki nima opravka samo z bakrom in maso, ampak je za njegovo izdelavo potrebnih veliko tehnoloških znanj in postopkov, tista, ki nam je omogočila, oziroma nam dala moči, da smo se lotili prevzemov tudi na nekomutatorskem področju.

So konkurenčni izdelovalci takrat tržišču že nudili grafitne komutatorje?

Že. Mi jih nismo posnemali, ne kupili licence. Razvili smo svojo tehnologijo izdelave in jih kmalu

prehiteli. Rešitve, po katerih smo se takrat hoteli zgledeovati, se danes praktično ne proizvajajo.

Je potem šele grafitni komutator naredil Kolektor prepoznavnega?

Ne, takrat je že tekla obširna proizvodnja po več originalnih tehnologijah. Na primer tehnologija za proizvodnjo komutatorjev za avtomobilske zaganjalnike, ki so se dobro prodajali. Z grafitnim smo dobili samo še dodatni zagon. Zelo pogosto se je oprema za posamezni komutator izdelala sočasno z njegovim razvojem. Takrat je bilo to še mogoče, danes je razvejanost proizvodnje večja. Govoriva o Kolektorju pred letom 2000. Pred tem je bila donosnost proizvodnje komutatorjev neprimerno večja od sedanje. Če si se takrat lotil stvari inovativno, nisi mogel zgrešiti, saj so naši konkurenti v Evropi še veliko proizvodnih postopkov izvajali

vse dosedanje aktivnosti v to smer niso dale ekonomsko obetajočih rezultatov. Danes raziskave in razvoj osredotočamo na nove proizvode.

To je prišlo z diverzifikacijo.

V glavnem, Razvojno-tržni center naj bi bil namenjen prav razvoju novih proizvodov na področju avtomobilske tehnike, posredno pa spremljal in usmerjal tudi razvoj hišne in industrijske tehnike. Usmeritev, kaj se bomo šli, oziroma čemu bomo dali prednost, smo zapisali v strategiji koncerna konec leta 2007. Mislim, da se naš razvoj kar sklada z njo. Poskušamo iskati programe, ki so sinergijsko povezani med seboj, pri katerih je mogoče na različnih področjih uporabljati podobne tehnologije, znanje in izkušnje. Eno takih je hibridika. V bistvu lahko tudi komutatorje in drsne obroče štejemo med hibridne proizvode in bi se lahko pojavili na vsakem

“Naloga diverzifikacije podjetja, ki je tako specializirano v svoji proizvodnji kot je bil Kolektor v preteklosti, je po mojem enako, kot če bi se panda odločil, da se ne bo več prehranjeval z bambusovimi vršički, ampak bo postal vsejed, tako kot rjavi medved.”

ročno, mi pa smo že uvajali avtomatizirano proizvodnjo.

Kako je konkurenca gledala na to silno Kolektorjevo ekspanzijo?

V tistih letih so številni kupci sami skrbeli tudi za proizvodnjo komutatorjev. Mi smo prodajne posle pridobivali predvsem zato, ker smo imeli avtomatizirano proizvodnjo, torej optimalno urejeno. Tudi cenovno smo bili zanimivi prav zaradi “izpiljene” tehnologije.

Ne bom prvič dejal, da je komutator zrel proizvod, zato tople vode ne boste več odkrili?

Kakšnega odločilnega razvoja na komutatorju se ne gremo več, saj so možnosti glede tega omejene. Razlika med ceno materiala in ceno komutatorja je vse manjša. Precej razvojnega dela smo vložili v to, da bi komutatorju dodali določene funkcije. Na primer dodali senzorski magnet za detekcijo vrtenja, med lamele vgradili kondenzatorje, ki bi zmanjšali elektromagnetne motnje motorja, dodali križne povezave med lamelami za štiri polne motorje itd. Še vedno je aktualna rešitev komutatorja z vgrajenim uporom, ki omogoča cenejšo detekcijo vrtenja pri štirih polnih motorjih. Toda revolucije na področju proizvodnje komutatorjev ne morem napovedati. Mogoče so še možnosti v zamenjavi materialov za njihovo izdelavo, vendar

sejmu hibridike. Gre za zelo različne izdelke, katerih skupna lastnost so inserti obrizgani s plastiko. Od takih z ne posebno visoko donosnostjo, toda so tudi zelo zahtevni izdelki, ki združujejo različne tehnologije. Naj bodo to senzorji, elektronski sklopi, različni deli motorjev itd. Eden takih, ki bo konec tega leta prišel iz naše tovarne, je senzorska glava za elektronsko komutiran motor, ki se bo vgrajeval v blok avtomobilskega motorja pri BMW-ju. Tudi v tem primeru smo razvojni dobavitelj. Je pa prodor na druga področja izjemno težak. Bolj, ko je podjetje specializirano v svoji proizvodnji, težje se diverzificira.

Kolektor je torej pravi čas spoznal, da je njegova prihodnost edino v diverzifikaciji proizvodnih programov?

Prišli smo do točke, po kateri rast Kolektorja brez diverzifikacije ni bila več mogoča. Mogoče smo se je lotili malo pozno, toda ne prepozno. Danes blagovna znamka Kolektorja preživi predvsem na račun prevzemov tudi v primeru, če osnovni program, to je proizvodnja komutatorjev, usahne. Saj pod to znamko danes deluje vrsta podjetij z različnimi proizvodi, kot sta na primer Liv in KMT, če omenim samo največje in najnovejše podjetje na nekomutatorskem področju. Veliko truda je vložene tudi v organsko rast, kjer pa z rezultati (še) ne moremo biti zadovoljni. V mislih imam ele-

ktroniko, ki je sinergijsko povezana z več podjetji v koncernu. Razvijamo specialne pogone, kjer ima elektronika spet pomembno vlogo, hibridiko, magnetne komponente, hišno tehniko, itd. Zagotovo bomo prišli do proizvodov, ki bodo dohodkovno zanimivi. Zaenkrat v ponudbi novih produktov še ne moremo biti izbirčni, kajti na tistih področjih, na katerih je tržišče sposobno absorbirati milijonske količine, še nimamo dovolj referenc. Kupci preprosto ne bodo izbrali "no name" proizvajalca.

Če zanemarim področja v koncernu, ki so jim poverjeni stiki z okoljem, se mi zdi, da ste prav vi tisti, ki jih imate z zunanjim svetom veliko. V mislih imam stike z mladimi prek raznih delavnic.

Sodelujemo z idrijsko osnovno šolo in gimnazijo. Z mladimi sodelujemo predvsem zato, da bi pri njih vzbudili zanimanje za tehniko in da spoznajo, kakšne so možnosti za delo pri nas in ko pride čas, vedo, na koga se lahko obrnejo.

V zadnjem obdobju sem zadolžen tudi za zbiranje in obdelavo poslovnih priložnosti, ki jih posredujejo ljudje v in izven koncerna. Idej je kar nekaj, žal tistih pravih, ki bi človeka hitro prepričale v tržno uspešnost, skoraj ni.

Precej, a še vedno premalo sodelujemo z raziskovalnimi institucijami. V preteklosti smo izpeljali kar nekaj uspešnih projektov. Glede na širino dejavnosti, ki se je lotevamo, pa bo treba to sodelovanje še okrepiti.

Nagradno vprašanje:

Kateri sadež je po novem zaščitni znak Kolektorja?

Odgovore pošljite na sedež uredništva časopisa Komunitator, Arkova 43, 5280 Idrija, do 15. septembra 2009. Med pravnimi odgovori bomo enega izžrebali. Nagradenec bo prejel zaboj omenjenega sadeža.

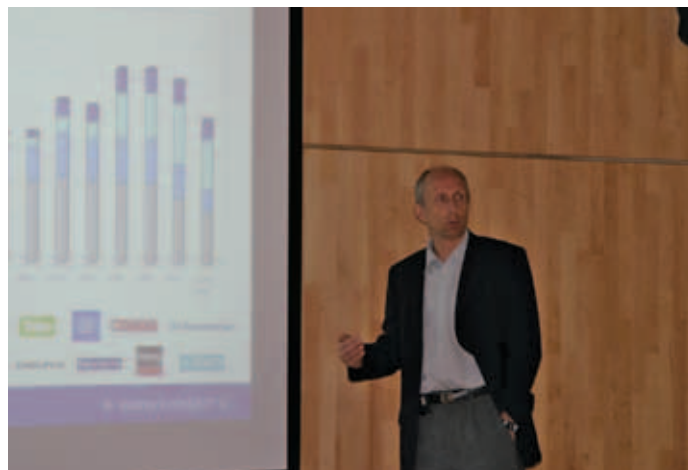
Glede na trenutne razmere bi bile lahko tudi limone ali grenivke pa niso!

Kolektor je pripravil že 8. razvojno konferenco

Namen koncernovih razvojnih konferenc je predstaviti aktualno stanje na projektih, pomembnih za koncern, in spregovoriti o možnostih ter priložnostih, celo o morebitnih novih projektih. Predvsem pa so razvojne konference dobra priložnost za izmenjavo informacij med vodji razvojnih skupin. Tudi tokrat ni bilo nič drugače.

Razvojno konferenco bi lahko razdelili na dva dela – splošnega in strokovnega. V prvem delu je zbrane nagovoril koncernov glavni izvršni direktor **Radovan Bolko** in spregovoril o trenutni situaciji na trgu, ki je vse prej kot rožnata. Čeprav so se v koncernu nadejali izboljšanja, tega tudi v tretjem kvartalu letošnjega leta še ni pričakovati. Izpostavil je predvsem tri Kolektorjeve družbe, ki kljub slabim gospodarskim razmeram poslujejo dobro. To so Kolektor Liv, Kolektor KFH in Kolektor Sinyung. Na eni strani se koncern sooča z naraščajočim deležem stroškov dela v vrednosti prodaje in razvojnimi projekti, katerih izvedbena faza se vse bolj odmika, na drugi strani. Da bi zmanjšali stroške dela in pospešili razvoj novih projektov, bodo morali v prihodnje sprejeti nekaj neprijetljivih ukrepov.

Splošni del razvojne konference so zaokrožili s predstavitevami nove organiziranosti koncernove strateške prodaje, o kateri je govoril izvršni direktor komercialne **mag. Rok Vodnik**, ki je zbrane pozval k intenzivnemu iskanju novih tržnih priložnosti, zgodovino razvoja oddelka raziskav in razvoja, pa je zbranim predstavil izvršni direktor za raziskave **Ludvik Kumar**. Cilj je poiskati nove proizvode, ki

jih lahko koncern izdela z obstoječimi tehnologijami. Celotno strategijo razvoja je koncern prilagodil tako, da Kolektor kljub gospodarski krizi ostane močno podjetje in korak pred konkurenco. Kot zadnji v splošnem delu konference je besedo dobil član projektne pisarne **Primož Gorjup**, ki je spregovoril o študiju Podjetništva na Švedskem. Gorjup je namreč eno leto preživel na Švedskem, kjer je na Univerzi v Lundu študiral podjetništvo. Udeležence konference je seznanil s ključnimi ugotovitvami.

Razvojno konferenco so sklenili s strokovnim delom, v katerem so predstavniki razvojnih oddelkov Kolektor Magma, Kolektor Liva, Razvojnega centra Smeh, Ascoma, Kolektor Kolinga, Kolektor Sinabita in Kolektor Groupa predstavili trenutno stanje na njihovih projektih, ki so pomembni za koncern, predstavili so nove projekte, ki imajo možnost, da pomembni za koncern šele postanejo, in vse ostale projekte, na katerih delajo.

Švedska izkušnja

Primož Gorjup

Za mano je zanimiva in nepozabna izkušnja s študija na švedski univerzi v Lundu, kamor sem šel avgusta lani na enoletni podiplomski študij podjetništva nabirati znanja o trženju novih produktov. Razlogi za odločitev za študij v tujini so bili predvsem profesionalno pogojeni. Pri svojem delu v Kolektorju na področju inovativnosti in podjetnosti sem se občasno

srečeval s pomanjkanjem znanj, zato sem se odločil, da jih dopolnim s študijem na priznani tuji univerzi. V Kolektorju se z inovativnostjo in podjetnostjo tako ali drugače neprekinjeno ukvarjam že skoraj štiri leta in sem v tem času pridobil že ogromno izkušenj, a pridobljena znanja s študija bodo pomembno dopolnilo pri bodočem doseganju rezultatov. Z vsemi

pridobljenimi znanji se nameravam zdaj še bolj intenzivno vključevati v posamezne projekte usmerjene v diverzifikacijo in komercializacijo novih produktov.

Študij je trajal 10 mesecev in je bil dokaj intenzivna zmes teorije in prakse. Lundska univerza je najuglednejša in druga najstarejša univerza na Švedskem (ustanovljena 1666), ima pa tudi utrjen status med 100 najboljšimi univerzami sveta. Program študija je kakovosten in poteka v dveh delih, pri čemer je prvi del namenjen spoznavanju teorije in drugi del testiranju te teorije v praksi. Študij ima zelo malo poudarka na golem učenju podatkov in več na posredovanju novih znanj, ki so plod dognanj uglednih raziskovalcev po svetu. Timsko delo je spodbujano, pogosto in dobro uveljavljeno. Ključna znanja, ki so bila posredovana v okviru študijskega programa, so bila s področij: lastnosti podjetnosti in podjetnika, izvajanje tržne analize (analiza industrije, konkurence in kupcev), postavitve tržne strategije, organiziranje potrebnih virov za realizacijo priložnosti ter oblikovanje dolgoročne strategije rasti.

Podjetnost kljub splošnemu prepričanju ni vezana le na samostojne podjetnike, temveč je vse bolj zaželen in koristen delovni pristop tudi v velikih podjetjih in pri tem Kolektor prav nič ne zaostaja. Pravzaprav je v okviru Slovenije z doseženimi rezultati gotovo v prvi vrsti. Podjetnost je torej največkrat nujno potrebna za uspešno komercializacijo novega izdelka ali storitve. In v nasprotju s prepričanjem se veliko podjetje pri trženju novih izdelkov srečuje z zelo podobnimi ali celo še večjimi izzivi, kot bi se samostojen podjetnik, ki bi želel tržiti podoben izdelek. Pravzaprav je veliko podjetje včasih ravno zaradi svoje velikosti, bolj statične organiziranosti in fiksiranih poslovnih procesov izpostavljeno še večjim tveganjem pri trženju novih izdelkov. So pa posledično lahko tudi nagrade ob uspehu veliko večje, predvsem v smislu, da lahko ustvarjajo dodano vrednost za večje število ljudi.

Obstoječe izkušnje in pridobljeno znanje že odpira nove priložnosti, predvsem iz naslova boljšega razumevanja posameznih industrij, v katerih deluje Kolektor, hitrejšega ovrednotenja posameznih priložnosti in bolj sistematičnega dela. Hkrati s temi priložnostmi pa se odpirajo tudi novi izzivi, kako Kolektor uveljaviti v industrijah, v katerih je konkurenca že izredno močna, kako narediti projektne timе učinkovitejše in kako še izboljšati organiziranost dela. Vsekakor je podjetnost "sila", ki lahko da odgovore na večino teh izzivov.

Študij ali delo v tujini je odlična priložnost za pri-

Univerza v Lundu

Skupinska fotografija podiplomskih študentov podjetništva, posneta na zaključni podelitvi magistrskih

Fotografiranje s profesorji: Hans Landström (vodja magistrskega programa Podjetništva), Marie Löwegren (njegova namestnica) in Primož Gorjup

dobivanje novih znanj in pomembnih izkušenj iz prilagajanja življenju v tuji deželi, spoznavanja novih kultur in širjenja osebne mreže poznanstev. Vsekakor je po taki izkušnji človek bogatejši in nenazadnje vidi tudi sebe v drugačni luči, kot se je pred odhodom. Vse to pa je le del učenja, prilagajanja, spreminjanja in rasti, ki se jim pravi podjetnik nikoli ne odpove. Ni pomemben svet, o katerem sanjaš, temveč svet, ki ga aktivno ustvarjaš.

Kolektor ostaja zaposlenim prijazno podjetje

Polona Šemrl

Izvršna direktorica za kadre in stike z javnostjo Ingrid Kermavnar je na Kolektor prišla pred dobrimi štirimi leti, spomladi leta 2005. Po končanem študiju na FSPN-ju, zdajšnji Fakulteti za družbene vede, si je Kermavnarjeva kot univerzitetna diplomirana sociologinja v različnih delovnih okoljih pridobila preprotno delovne izkušnje, ki so z leti zahtevale nov izziv. Ker ji je bilo ravno takrat ponujeno mesto izvršne direktorice za kadre in stike z javnostjo v koncernu Kolektor, ga je seveda z veseljem sprejela.

Z novo organiziranostjo izvršni direktorji skrbite vsak za svoje področje znotraj celotnega koncerna in ne več le znotraj podjetij na lokaciji v Idriji. V kolikšni meri se je z reorganizacijo spremenilo vaše področje?

Pravzaprav se z reorganizacijo moje naloge niso kaj dosti spremenile, saj je bila služba za kadre in stike z javnostjo že na začetku, torej z mojim prihodom, oblikovana koncernsko. Tako je tudi z novo organizacijo naša osrednja naloga pridobivanje in razvoj perspektivnih kadrov ter nabor kadrov za najodgovornejše funkcije v naših podjetjih doma in v tujini. Med pomembnejše naloge sodi tudi sodelovanje z izobraževalnimi inštitucijami v ožjem in širšem okolju, vključno s tujino, vključevanje v razpise, vezane na zaposlovanje, usposabljanje in nadaljnje izobraževanje kadrov, pa tudi izdelava sistema mentorstva, prenosa znanja in izkušenj in učinkovito notranje komuniciranje ... Res pa je, da naša služba prej ni bila tako tesno povezana s kadrovskimi službami posameznih podjetij, kot je sedaj. Razlog temu je v veliki meri sprejeta reorganizacija koncerna, drugi razlog pa je tudi nastop recesije, zaradi katere je zdaj še bolj kot kdajkoli prej pomembno, da znamo združiti svoja znanja, sposobnosti in izkušnje pri kreiranju rešitev, s katerimi bomo zmanjševali negativne posledice krize in ohranili kar največ delovnih mest.

Kot ste že sami omenili, se tudi Kolektorju ni uspelo izogniti gospodarski krizi. Ukrepi, ki jih je kot odgovor nanjo, podjetjem ponudila država, so padli na vaša ramena oziroma na ramena vaše službe. Kakšnih sprememb ste bili deležni na tem področju?

Prihajajočo krizo smo v koncernu napovedovali,

da pa bo tako globoka in dolga, nismo pričakovali. Prve ocene o tem, da se bodo naročila začela zmanjševati, smo v koncernu Kolektor izdelali že konec junija 2008 in takrat smo, z namenom, da bi ublažili učinke krize, tudi že začeli izvajati prve ukrepe. Tako je bil naš prvi sprejeti ukrep znižanje plač vodilnim v koncernu za 10%, ko pa so se razmere zaostriale, so temu ukrepu sledili še drugi: odločili smo se, da ne bomo najemali nove delovne sile prek agencij in da ne bomo podaljševali pogodb za določen čas, odpovedali smo se delu preko študentskega servisa. Ker pa se je v naslednjih mesecih gospodarska kriza le še stopnjevala in ker vsi do tedaj sprejeti ukrepi niso zadostovali, se je vodstvo koncerna odločilo za uvedbo skrajšanega polnega delovnega časa in tako smo v večini podjetij na idrijski lokaciji s 1. decembrom 2008 uvedli 36-urni delovni teden, ponekod pa kasneje tudi 32-urni delovni teden. To je bila rešitev, s katero smo se prilagodili trenutnim razmeram in obenem

ohranili zaposlenost v lokalnem okolju. V skladu z delovnopravno zakonodajo in v soglasju s podjetniškim sindikatом smo uvedli tudi institut neenakomerne razporeditve delovnega časa. In prav uvedba neenakomerne razporeditve delovnega časa nam je v veliki meri pomagala, da smo lahko obvladovali velika nihanja naročil pri kupcih (posebno izrazito se je to zgodilo letos v mesecu juniju), ob tem pa še vedno izpolnjevali pogodbene obveznosti, ki smo jih sprejeli februarja letos z vključitvijo v vladin ukrep delnega subvencioniranja polnega delovnega časa. No, tu moram povedati, da smo ta ukrep ocenili kot zelo dobrodošel za naša podjetja, čeprav se je nemalokrat pokazalo, da je preveč togo zastavljen, saj smo imeli tako vodstvo kot tudi vsi zaposleni prav zaradi tega ukrepa nemalo težav pri prilagajanju tržni situaciji.

V Kolektorju smo se razmeram na tržišču prilagajali postopoma, in sicer tako, da smo prehajali iz 32- na 36-urni delovni teden, s 1. julijem 2009 pa smo na programih, kjer se je obseg naročil povečal, ponovno uvedli 40-urni delovni teden. V zadnjem tednu julija 2009 smo na podlagi uvedbe neenakomerne razporeditve delovnega časa kompenzirali večino dodelanih saldo ur, s 1. avgustom 2009 pa smo v podjetjih, ki so imela prej skrajšan polni delovni čas, ponovno uvedli 40-urni delovni teden. Trenutno sicer kaže, da se razmere počasi izboljšujejo, vendar pa ni zagotovila, da se gospodarska kriza resnično umirja, zato pripravljamo predlog dodatnih ukrepov, med katerimi je tudi možnost vključitve v ukrep delnega povračila nadomestila plače oziroma uvedbe t. i. ukrepa "čakanje na delo". V primeru, da se bodo naročila še zmanjševala, pa ne bomo mogli več izključevati ukrepov za zmanjševanje števila zaposlenih.

Vemo, da Kolektor spada med tista podjetja, ki mu za socialno varnost zaposlenih ni vseeno. To je že večkrat dokazal, tudi v času gospodarske krize, ko bi lahko delavce odpuščal, pa jih ni. Se je v tem kriznem času, ko ne vemo prav točno, kaj bo prinesla prihodnost, politika do zaposlenih kaj spremenila?

V prvi vrsti so naša skrb naši zaposleni. Vedno smo si in tudi v bodoče si bomo prizadevali, da bi v naših podjetjih zagotovili čim več kvalitetnih delovnih mest. Prav zaradi odgovornosti, ki jo ima Kolektor do svojih zaposlenih, se v času gospodarske krize še posebej aktivno vključujemo v aktualna dogajanja in sodelujemo s svojimi predlogi. Še posebno odmeven in z odobravanjem sprejet je bil predlog gospoda Stojana Petriča, ki je vladi predlagal varianta 36- in 32-urnega delovnega tedna.

Glede na to, da je Slovenija tik pred zdravstveno

in pokojninsko reformo, pa smo letos v začetku julija organizirali tudi okroglo mizo o absentizmu in na Ministrstvo za zdravje in na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve posredovali kar nekaj konkretnih zaključkov in predlogov za zmanjšanje zdravstvenega absentizma.

Ker kriza še ni končana, nam pa za našo prihodnost ni vseeno, se bomo na vlado in posamezna ministrstva s predlogi obračali tudi v prihodnje.

Kako pa je z lokalnim okoljem, v katerem delujete, do zdaj je bil Kolektor aktivno vključen v dogajanje v kraju?

Tudi na razvoj širšega lokalnega okolja ne nameravamo pozabiti. Kolektor že vrsto let kot sponzor podpira najrazličnejše za občino pomembne prireditve, športna društva, kulturno dejavnost in tega kljub krizi ne nameravamo ukiniti. Smo pa morali narediti selekcijo, kar pomeni, da se je naš sponzorski vložek nekoliko zmanjšal, v nekaterih primerih, za katere smo ocenili, da s tem ne bomo povzročili trajne škode, pa smo sponzorstvo za nekaj časa tudi odložili.

Zaradi znane gospodarske situacije smo se letos Dnevu Kolektorja odpovedali, skladno s politiko koncerna pa bomo še naprej podpirali dogodke, povezane z zdravjem ljudi in z njihovim izobraževanjem. Tako bomo podprli našo ekipo, ki se bo 25. oktobra letos udeležila 14. ljubljanskega tekaškega maratona, pa tudi skupino kolesarjev iz naših podjetij, ki se bo v septembru podala na Vršič. Skupaj z Zdravstvenim domom Idrija pa tako za naše zaposlene kot tudi za vse občane občine Idrija tudi letos pripravljamo več dogodkov, ki se bodo zvrstili v okviru Tedna zdravja.

Ker ste že omenili zdravje, trenutno je v medijih zelo aktualna tema pandemije prašičje gripe. Kako se v koncernu pripravljate na jesen, ko naj bi prišel ponovni val množičnih okužb?

V sodelovanju z gospo Urško Močnik Bončina, dr. med., smo že pripravili prvo informacijo o tem, kako se bomo obnašali v primeru pandemije gripe, da ne bomo prenašali okužbe na druge ljudi. Informacijo smo že posredovali med zaposlene. V septembru bomo na določena mesta v podjetjih, kjer se giblje večje število ljudi (npr. pred garderobami, pred menzo itd.) namestili tudi dozirne aparate za razkužilo in navodili, kako razkužilo pravilno uporabljati, da bomo dosegli želeni učinek – po mnenju zdravnikov je namreč uporaba razkužila eden izmed najučinkovitejših ukrepov za preprečevanje širjenja okužb. Pripravljamo pa tudi načrt ukrepov v koncernu Kolektor, ki jih bomo izvajali v primeru pandemije gripe. Zavedamo se namreč, da nam bo le z vnaprej načrtovanimi in

predvidenimi aktivnostmi uspelo pravočasno in ustrezno reagirati in s tem varovati zdravje zaposlenih in omejiti negativne posledice, ki bi v primeru pandemije gripe nastale.

Kolektor je med največjimi in najintenzivnejšimi štipenditorji v državi. Koliko štipendistov imate? Kakšna je vaša politika na tem področju? Kakšen profil kadra potrebujete?

Raziskave, ki jih opravlja in objavlja revija Manager, kažejo da smo med največjimi in najintenzivnejšimi štipenditorji v državi, na kar smo seveda ponosni. Lani smo podelili 52 štipendij. Trenutno štipendiramo 150 dijakov in študentov, med štipendisti pa v skladu z usmeritvijo koncerna prevladujejo tisti, ki so se odločili za univerzitetni študij na tehničnih in naravoslovnih fakultetah. Kljub gospodarski krizi smo tudi za novo šolsko leto v sodelovanju s Posoškim razvojnim centrom razpisali nove štipendije. Odločili smo se namreč, da štipendiranja ne bomo omejevali, predvsem ne z administrativnimi ukrepi. Vsekakor pa bomo v prihodnje izvajali večjo selekcijo v smislu iskanja najboljših kadrov, ki bodo v prihodnje sposobni prevzeti ključne funkcije v skupini.

Po naših podatkih bo v naslednjih mesecih študij zaključilo 12 štipendistov. Tudi v tem primeru smo se odločili – navkljub gospodarski krizi, ki nam pri sprejemanju tovrstnih ukrepov povzroča nemalo težav –, da jim bomo v enem izmed Kolektorjevih

podjetij omogočili ustrezno usposabljanje pod vodstvom mentorjev, njihova nadaljnja zaposlitev pa bo odvisna predvsem od njihovih sposobnosti in prizadevanj.

Ko vodstvo koncerna govori o Kolektorju, beseda slej ko prej nanese na znanje. Kako pomembno je znanje za koncern?

V Kolektorju smatramo znanje za eno od ključnih vrednot, zato smo ga tudi želeli spodbuditi tako v domačem kot tudi v širšem okolju, saj se tu nahajajo potencialni kadri, to so naši bodoči sodelavci, ki se bodo z več znanja lažje, hitreje in uspešneje vključili v našo sredino.

To je bil razlog, da je Kolektor v fazi diverzifikacije v sklop te vizije vključil tudi intenzivno sodelovanje s fakultetami in inštituti, tudi z nekaterimi fakultetami v tujini. Znanje pa skušamo promovirati tudi med mladino v našem domačem okolju, in sicer na tak način, da bi med mladimi ponovno vzbudili zanimanje za tehnične poklice.

Tako preko različnih inštitucij sodelujemo z mladimi raziskovalci, diplomanti, študenti in dijaki, ukvarjamo pa se tudi z osnovnošolci.

V občini smo skupaj z gimnazijo izpeljali že kar nekaj odmevnih projektov. Za dijake smo skupaj pripravili ogled podjetja in praktične vaje, kakršnih v učilnicah in šolski delavnici ne bi mogli izpeljati. Zelo dobro sodelujemo tudi z idrijsko osnovno šolo. Že dvakrat so za učence, ki jih zanima elektrotehni-

ka, naši strokovnjaki pripravili niz elektrotehničnih delavnic, na katerih so jih sproščeno, skozi igro in z reševanjem določenih posebej zanje pripravljenih nalog uvedli v osnove elektrotehnike in marsikoga med njimi tudi navdušili za ta poklic. Prav tako smo finančno in kadrovsko že drugo leto zapored podprli izvedbo tabora za nadarjene učence na Medvedjem Brdu.

Kolektor je veljal oziroma lahko bi rekli, da v javnosti še vedno velja za zelo zaprt sistem, ki se v medijih ni dosti pojavljal, čeprav se je začel odpirati navzven.

V ožjem lokalnem okolju sicer ne, v širšem okolju pa so Kolektor res večkrat označili kot dokaj zaprt sistem. No, res je, da novinarske konference niso bile metoda, ki bi se jih Kolektor v prejšnjih letih pogosto posluževal. Pa ne zato, da bi se pred mediji zavestno zapiral, prej morda zato, ker so vse najpomembnejše informacije, tiste, ki bi jih morali poznati, tako ali tako dosegle:

- zaposlene, ki so bili redno informirani preko internih medijev (sestankov, oglasnih desk in kasneje tudi preko intraneta),

- občane, ki so bili in so še vedno izčrpno obveščeni preko našega glasila Komunitator, saj od vsega začetka izhajanja poročila tako o dogodkih in dosežkih Kolektorja kot tudi o vseh najpomembnejših dogodkih v naši občini,
- naše kupce, ki so nas dobro spoznali preko številnih osebnih kontaktov,
- pa tudi strokovno javnost, ki je informacije o Kolektorju dobila v domačih in tujih strokovnih revijah, večkrat pa tudi v finančnih časopisih.

V zadnjih letih pa smo za novinarje in širšo javnost večkrat pripravili izjave, nekajkrat tudi novinarske konference, saj so se v Kolektorju v tem času dogajale hitre in velike spremembe, in to zaradi globalizacije in diverzifikacije, za katero smo se odločili v koncernu, beležimo pa jih tudi kot leta izrednih gospodarskih uspehov. V času gospodarske krize pa se v medijih pojavljamo še pogosteje in to predvsem na željo posameznih novinarskih hiš. Kolektor je namreč kapitalsko trdno podjetje in v času gospodarske krize tudi edina slovenska družba, ki še naprej prevzema podjetja po svetu, s čimer ohranjamo prihodek na ravni preteklih let in zagotavljamo delo zaposlenim.

Glavna tema Kolektorjeve kadrovske konference in okrogle mize je bil zdravstveni absentizem v luči gospodarske krize

Koncernova služba za kadre in stike z javnostjo je v novozgrajenem Razvojno-tržnem centru v Idriji pripravila kadrovske konferenco, ki so se je udeležili kadrovski delavci vseh koncernovih družb v Sloveniji. Glavni namen konference je bil seznaniti se s trenutnimi razmerami na trgu, ki od vodstev podjetij zahtevajo tudi kadrovske ukrepe, in se seznaniti z ukrepi, ki jih je vlada sprejela kot odgovor na finančno in gospodarsko krizo. Okrogla miza, ki so jo pripravili v sklopu kadrovske konference pa je bila namenjena zdravstvenemu absentizmu.

Udeleženci konference so se seznanili z novim Zakonom o delnem povračilu nadomestila plač in podprli predlog sofinanciranja stroškov dela za ključne kadre v podjetjih, ki ga je oblikoval Upravni odbor Zbornice elektronske in elektroindustrije pri Go-

spodarski zbornici Slovenije. Ta namreč predlaga, da bi ključnim kadrom na razvojno-tržnih projektih v okviru sheme povračila nadomestila plače

Udeleženke kadrovske konference je pozdravil glavni izvršni direktor Radovan Bolko, s prispevki pa so na njej sodelovale (z leve proti desni) Milica Likon, Ingrid Kermavnar in Eva Primožič Cvelbar

omogočili, da delajo in ne gredo na čakanje, saj bi delodajalec zanje zagotovil delo na srednjeročnih projektih, država pa bi zanje prispevala in povečala delež za plače tako, da bi zagotovila vsaj 40 odstotkov stroškov dela, v primeru, da podjetje nedvomno pripreva svoj vložek v razvojne projekte, na katerih delajo omenjeni ključni kadri.

Okroglo mizo, ki so jo pripravili v sklopu kadrovske konference, vodila pa jo je **Ingrid Kermavnar**, izvršna direktorica za kadre in stike z javnostjo, so naslovili "Zdravstveni absentizem v luči gospodarske krize", saj se zavedajo, kako pomembno je zdravje zaposlenih, gospodarske in družbene razmere ter vse slabši demografski kazalci pa stanje le poslabšujejo. Čeprav so v koncernu veliko naredili za promocijo zdravja zaposlenih (športne igre, tečaji nordijske hoje, Dan Zdravja, nagrade za prisotnost, omejevanje kajenja in zlorab alkohola

na delovnem mestu, razgovori z zaposlenimi po daljši odsotnosti z dela ...) pa se je v lanskem letu in v začetku letošnjega leta bolniška odsotnost z dela nekoliko zvišala. Kot pravijo v koncernu, temu gotovo botrujejo tudi zaostrene razmere na trgu.

Sodelujoči na okrogli mizi so si bili enotni, da je mogoče zdravstveni absentizem zmanjšati in obvladovati le s sistematičnim pristopom, ki vključuje tako zgraditev pozitivnega odnosa posameznika do svojega zdravja, odgovornost podjetij, da vlagajo v zdravje zaposlenih, tesno sodelovanje lokalnih skupnosti in podjetij, ne nazadnje pa ima pri reševanju tega problema izredno pomembno vlogo tudi država z ustreznimi sistemskimi rešitvami. Ker je Slovenija tik pred zdravstveno in pokojninsko reformo so organizatorji okrogle mize svoje ugotovitve in predloge za izboljšanje stanja posredovali tudi pristojnim ministrstvom.

Predlogi, ki smo jih poslali na ministrstva:

1. *Sistemske uvesti obvestilo delodajalcu – obvezna navodila zdravnika o ravnanju v času bolniške odsotnosti in predvideno trajanje BS ter datum kontrolnega pregleda, in prilagoditi določbe glede gibanja med staležem bolniškega delavca (osebni zdravnik).*
2. *Nadomestilo plače naj gre v breme ZZZS, tudi če zdravnik delavcu v roku 10 dni odpre novo "bolniško" zaradi podobne oz. sorodne diagnoze (zdaj v primeru enake diagnoze in le če to odobri imenovani zdravnik).*
3. *Ko ima zavarovanec v posameznem letu že več kot 90 dni BD (čeprav gre za večje število krajših BD), naj gre nadomestilo plače v breme ZZZS – brez odločanja imenovanega zdravnika (zdaj 120 dni po odločitvi imenovanega zdravnika).*
4. *Ukrepi v zvezi z ohranjanjem zdravja delavcev (npr. preventivno-rekreativni odmor in cepljenje proti gripi), ki izpolnjujejo določene strokovne standarde in ga plača delodajalec, se delavcu ne bi smel šteti kot boniteta.*
5. *Finančne vzpodbude države tistim delodajalcem, ki vlagajo v zdravje zaposlenih:*
 - z bonusi delodajalcem, ki izvajajo ukrepe varstva pri delu,
 - z razpisi za izvajanje projektov promocije zdravja na delu,
 - s financiranjem izobraževanj in usposabljanj strokovnega kadra v podjetjih na temo zdravja pri delu, kot npr. projekt Čili za delo, ki usposablja svetovalce za promocijo zdravja na delu, tudi v obliki seminarjev, delavnic.
6. *Sistemske urejena komunikacija med izbranim, imenovanim in pooblaščenim zdravnikom. Upošteva naj se mnenje pooblaščenega zdravnika pri oceni začasnih in trajnih nezmožnosti za delo.*
7. *Obravnavanje na IK ZPIZ po 6 mesecih bolniške odsotnosti z dela. Delazmožnost delavca se oceni kljub morebitnemu nezaključenemu zdravljenju, smiselno se uporabi institut kontrolnega pregleda (začasna invalidska upokojitve, skrajšan delovni čas, pridobitev delovnih omejitev).*
8. *Uvede naj se delovna rehabilitacija po težji bolezni ali poškodbi – postopno vračanje delavca na delovno mesto, pri čemer naj se upošteva mnenje pooblaščenega zdravnika.*
9. *Nosečnost delavk naj se ne smatra kot bolezen. V povezavi z družbenim okoljem naj se poišče možnosti zaposlitve nosečih delavk v programih družbeno koristnega dela po zgledu javnih del, npr. varstvo in spremljanje otrok, družabništvo starejšim, vključitev v delo neprofitnih organizacij. Tako se podaljša delovna aktivnost delavke, delavka pa pridobi dodatne kompetence.*
10. *Podobno se uredi absentizem starejših delavcev, ki jim manjka manj kot 2 leti do upokojitve. Svojega dela ne zmorejo več opravljati oz. ga opravljajo z velikim naporom, imajo pa veliko znanj in izkušenj, ki bi jih lahko vključili in usmerili v družbeno koristno delo.*
11. *Vlaganje v zdravstveno vzgojo otrok in mladostnikov (preventivni programi v šolah, zagotovitev dejavnosti za aktivno preživljanje prostega časa (vzgoja za zdrav način življenja), zaradi slabega zdravstvenega stanja mlajših delavcev ter ohranjanja zdravja in delazmožnosti pozno v starost.*

Kolektor je finančno in kadrovsko podprl raziskovalni tabor idrijskih osnovnošolcev na Medvedjem Brdu

Polona Šemrl

Koncern Kolektor se je odločil, da je sodelovanje z izobraževalnimi institucijami kljub slabim gospodarskim razmeram, pomembno in potrebno, zato je ponovno finančno in kadrovsko podprl raziskovalni tabor za nadarjene učence idrijske osnovne šole, ki je bil konec junija na Medvedjem Brdu. Pod vodstvom Kolektorjevih strokovnjakov so učenci nova znanja nabirali na tehnični in fizikalni delavnici.

Fizikalno delavnico je vodil **Ludvik Kumar**, koncernov izvršni direktor za raziskave. Na njej je učencem, ki so se udeležili tabora, spregovoril o magnetiki, magnetnih materialih, magnetnih pojavih, kako se različni materiali obnašajo v magnetnem polju. Na otrokom zanimiv način je predstavil magnetno polje, da so dobili občutek za ta fizikalni pojav. Po predavanju, na katerem so se seznanili z osnovami magnetike in praktičnem prikazu so učenci sami izdelali nihalo, ki ga je mogoče zbuditi z magnetnim poljem.

Kumarjeva želja je namreč bila, da bi si učenci na delavnici pridobili nekaj osnovnega znanja, ki jim bo še kako prav prišlo, ko se bodo o tem učili v šoli, oziroma da so si tisti, ki so se s tem fizikalnim pojavom po učnem načrtu že srečali, s pomočjo

praktičnih prikazov le-tega še bolj vtisnili v spomin. Za izvedbo tehnične delavnice pa je poskrbel **Goran Serafimovič**. Na njej so učenci ustvarjali s pomočjo komponent paketa Fischer tehnic, nekakšne majhne elektrotehnične delavnice, ki vsebuje vse sestavne elemente prave delavnice, ki jo imajo tudi podjetja. Otroci so imeli na razpolago izdelavo izdelka po sistemu priloženih načrtih ali pa so uporabili domišljijo in izdelali svoj izdelek. Ker komplet omogoča ogromno možnosti, ni potrebno posebej poudarjati, da so učenci dali prednost domišljiji. Ob koncu delavnice je bilo treba seveda preveriti, ali izdelek sploh deluje. Kaj mislite, kakšne je bil rezultat? Prav vsi so se zelo dobro odrezali in dokazali, da znajo svoje znanje uporabiti tudi v praksi.

Kolektor je tokrat že drugič podprl izvedbo tabora za nadarjene učence na Medvedjem Brdu. Kot pravi Ludvik Kumar, koncernov izvršni direktor za raziskave, naj bi jih podpirali tudi v bodoče. Tovrstne delavnice so namreč zelo dober način, da si otroci pridobijo nekoliko več znanja s tehničnega področja. Nedvomno si tega znanja tudi želijo, saj je interes za delavnice, ki jih organizira Kolektor, velik. Učenci z njimi dobijo nekaj dodatnega znanja, koncern pa morda bodoči kader. Čeprav imajo učenci pred seboj še kar nekaj let šolanja, pa jim po Kumarjevih besedah takšne delavnice nedvomno ostanejo v spominu.

Zapiranje lokalnih deponij bodo občutila tudi podjetja

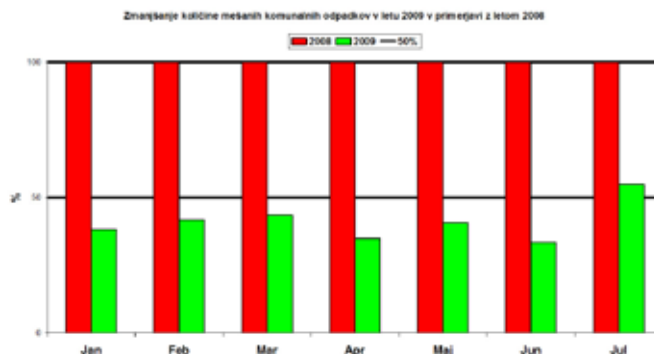
Marjeta Žonta

Odpadki, ki se odlagajo na deponije, so že do zdaj predstavljali velik strošek za podjetje, v prihodnje pa bo ta strošek zaradi odvoza na oddaljena regijska odlagališča še bistveno večji. Tega se zavedamo tudi v koncernu Kolektor, zato smo konec lanskega leta pričeli z akcijo zmanjševanja količin mešanih komunalnih odpadkov.

Najprej smo pripravili načrt, s katerim smo v akcijo vključili prav vse zaposlene – vodstvo, čistilni servis in ostale službe, ter vnesli nekaj bistvenih sprememb v dosedanja način zbiranja in oddajanja odpadkov. Načrt smo sproti dopolnjevali s predlogi skrbnikov za okolje, ki po posameznih divizijah skrbijo za uvajanje dobre prakse v sistem in njegovo izvajanje. Sledila je temeljita prenova dokumentacije s področja ravnanja z odpadki in urejanje ekoloških con znotraj proizvodnje. V prihodnjem mesecu je planirana še zaključna faza projekta, postavitve ekoloških con znotraj uprave. Te že imajo v Razvojno-tržnem centru, kjer ločevanje odpadkov poteka brez težav.

Cilj, ki smo si ga zastavili v tem letu, je zmanjšati količino mešanih komunalnih odpadkov za 50 odstotkov. Sprva smo vanj malce dvomili, a s pravim pristopom in angažiranostjo vseh, smo že

po nekaj mesecih videli, da bomo zmogli. Rezultati, ki smo jih dosegli v primerjavi s preteklim letom so sledeči:

Na zmanjšanje količine odpadkov gotovo vpliva tudi manjši obseg proizvodnje, vendar po oceni ta vpliv ni večji od 10 odstotkov. Največ zaslug za zmanjšane količine odpadkov nosimo zaposleni, ki pridno sortiramo odpadke že na izvoru samem. Temu sledi odvoz materialov na reciklažo namesto na deponijo.

Najbrž ni potrebno dodatno omenjati, da zmanjšanje količin mešanih/nesortiranih odpadkov za podjetje pomeni sorazmerno manjše stroške, ki jih ima zaradi odvoza in odlaganja odpadkov ter okoljske takse.

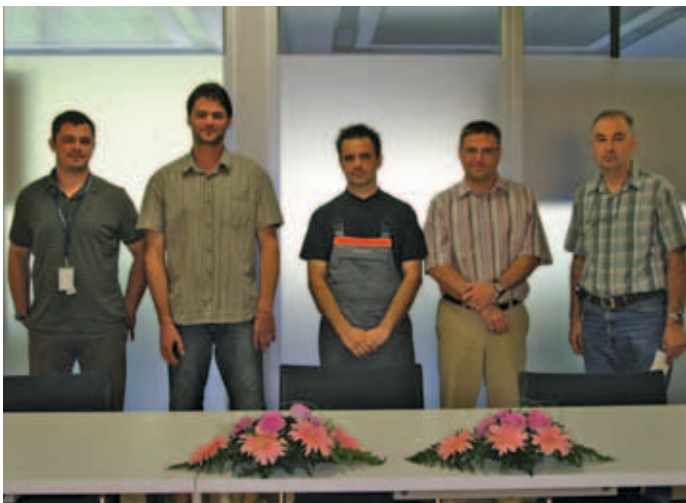

Ciljno in timsko zbiranje idej v letu 2009

Tomaž Mlečnik

Najboljša ideja na temo varovanja zemlje

Ciljno zbiranje idej se je na idrijski lokaciji koncerna Kolektor nadaljevalo tudi v drugem četrtletju leta 2009. V tem času so zaposleni v okviru ciljnega zbiranja idej v inovacijski portal prijavi šestnajst idej na izbrano temo Varovanje zemlje. Vse prijavljene ideje je ocenila strokovna komisija in se odločila, da nagradi dve prijavljeni ideji. Praktično nagrado sta prejeli ideji avtorja Mirka Cigaleta z naslovom Varovanje zemlje in ideja avtorja Mitja Gnezda z naslovom Polnilna postaja. V nadaljevanju sta predstavljeni nagrajeni ideji.

Po podelitvi praktičnih nagrad je bilo seveda obvezno še skupinsko fotografiranje

Varovanje zemlje

Ideja, prijavljena pod naslovom **Varovanje zemlje**, avtorja **Mirka Cigaleta**, je kar obsežna in v bistvu združuje dve ideji, kako aktivno prispevati k temu, da ohranimo naš planet tak, kot je. Prvi del ideje obsega namestitve sončne elektrarne na proizvodne obrate našega podjetja na desni strani reke Idrijce v Idriji. Po ocenah avtorja so proizvodne hale na eni izmed najbolj sončnih leg v idrijski kotlini, z veliko sonca, kjer bi bilo mogoče pridobiti kar nekaj električne energije za potrebe podjetja iz okolju prijaznih obnovljivih virov.

Drugi del ideje je namestitev toplotnih črpalk na vseh mestih v podjetju, kjer imamo na razpolago veliko toplotne energije za črpanje, ki pa na žalost ostaja neizkoriščena. Toplotna energija se v podjetju pojavlja predvsem v proizvodnih obratih na mestih, kot so kompresorske postaje, žarilne peči, peči za staranje in pri napravah za odsesavanje. Na ta način pridobljeno toplotno energijo bi uporabili za ogrevanje sanitarne vode za potrebe podjetja in jo morebiti ob pridobljenih večjih količinah tudi ponudili okolici podjetja v uporabo.

Polnilna postaja

Druga ideja, ki je bila nagrajena, je ideja avtorja **Mitja Gnezda** z naslovom **Polnilna postaja**. Ideja, ki jo je avtor prijavil, je, da bi se ob parkiriščih v podjetju postavilo električne polnilne postaje, kjer bi zaposleni lahko polnili svoja vozila na električni pogon, s katerimi bi prihajali na delo v podjetje. Polnilno postajo bi bilo moč povezati s sončno elektrarno in tako uporabljati za prevoz okolju prijazno energijo iz obnovljivih virov.

Vozila na električni pogon znatno varujejo naš planet, saj ob uporabi ne izpuščajo v okolje nobenih škodljivih emisij, pa tudi sicer je energija, ki je potrebna za vožnjo na električni pogon, v primerjavi z drugimi vrstami energije zanemarljiva.

Kot zanimivost pa podatek, da je strošek porabljene energije za električno kolo za prevoženo pot 1000 km približno 1 evro.

Tema tretjega četrtletja 2009

V tretjem četrtletju je izbrana tema za ciljno zbiranje idej **Zniževanje stroškov**.

Trenutne gospodarske razmere na trgu so vsa podjetja prisilila k temu, da je postalo zniževanje stroškov veliko bolj aktualno kot v dobi konjunktura.

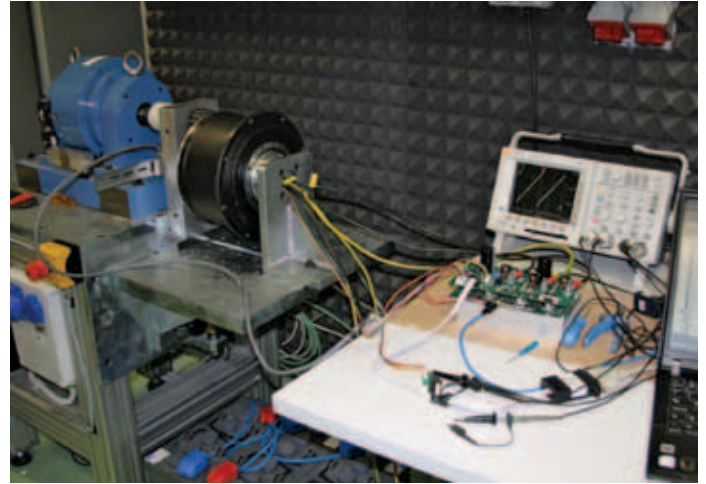
Ker se v podjetju zavedamo, da lahko vsi zaposleni prispevajo k temu, da se stroški v podjetju zmanjšajo in bo tako podjetje lažje prebrodilo trenutno krizo, pozivamo vse zaposlene, da se v tretjem četrtletju aktivno vključijo v ciljno zbiranje idej na temo zniževanja stroškov.

Kolektor je razvil direktni pogon, ki mu trenutno ni enakega na svetu

Filip Šemrl

Po štirih letih dela je skupina Kolektorjevih strokovnjakov razvila tako imenovani znotraj kolesni motor (in whill drive motor), ki bi ga po naše najbolj ustrezalo imenovati direktni pogon, pravi vodja projekta Tomaž Fleischman. Ideja o direktnem pogonu obstaja, in tudi na tržišču je mogoče kupiti znotraj kolesne motorje, toda ne s takimi karakteristikami, kot je Kolektorjev. Njega namreč odlikuje predvsem velik navor, enostavnost konstrukcije in nizka cena izdelave.

Kolektor je nedvomno prvi, ki bo tržišču ponudil povsem novo tehnologijo direktnega pogona. Cilj za razvoj tovrstne aplikacije direktnega pogona, je bil tržišču ponuditi tak pogonski sistem, ki bi ga lahko vgrajevali v majhna akumulatorska vozila za industrijo in logistiko, ki prevažajo večjo maso z majhno hitrostjo. Eden od konstruktorskih izzivov je bil, kako narediti pogon dovolj učinkovit. To jim je uspelo, saj njihov pogon dosega enake, če ne celo boljše karakteristike kot obstoječi elektromotorji klasične tehnologije. **Tomaž Fleischman** ne bi rad, da bi ljudje direktni pogon primerjali s karakteristikami elektromotorja. Po njegovem ga je bolj primerno primerjati s karakteristikami kakega drugega pogonskega sistema, v katerem je elektromotor samo eden od elementov. V Kolektorjevem primeru pa imamo vse v enem kolesu. V ohišju takega motorja bo tudi elektronika, kar bo potencialnemu uporabniku omogočalo še več konstrukcijske svobode. Namreč, pri pogonu manjših vozil, je strošek prenosa energije od motorja do kolesa precej velik (zobniki, jermeni, diferencial, itd.), kar zmanjšuje njihovo učinkovitost. V Kolektorjevem primeru bo tudi diferencial elektronski in vsako kolo bo krmiljeno ločeno. S tem se bodo vozne lastnosti vozil bistveno izboljšale. Danes v boljša vozila, ki so namenjena tako imenovanemu notranjemu transportu, že vgrajujejo ločeno gnana kolesa, vendar je izvedba s klasičnimi elektromotorji slabša od Kolektorjeve novosti. Trenutno je njihov direktni pogon v pridobivanju statusa intelektualne lastnine. Z razvojem so namreč že tako daleč, da si potencialni kupci direktni pogon že lahko ogledajo in ga preizkusijo v svojih aplikacijah. Na podlagi njihovih zahtev in želja bo Kolektor

V prototipni delavnici so preizkušali peto generacijo direktnega pogona, ki bo imel v ohišju tudi elektroniko. Tak bo tudi pripravljen za prodajo. Prihodnji mesec naj bi izdelali poskusno serijo in počakali na teste kupcev

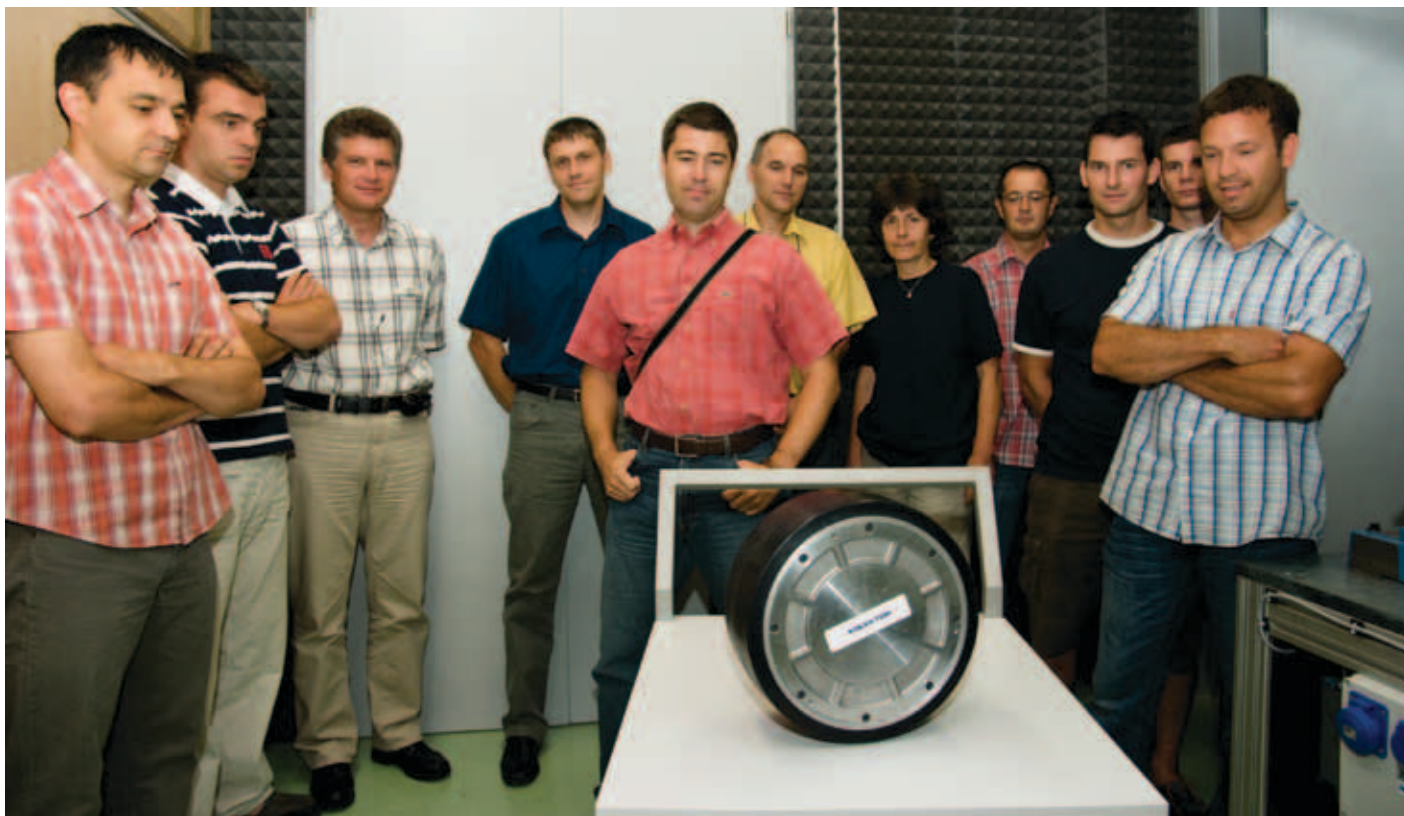
posebej zanje razvil končno različico.

Kolektor se je pri konstrukciji poslužil nove tehnologije mehkomagnetnih materialov, ki mu je omogočila, da so v zelo majhen prostor "spravili" zelo velik navor. Zunanjih dobaviteljev potrebnih materialov, prav tako tudi potencialnih kupcev, zaenkrat še ne bi naštevali, navajamo le, da je za mehansko zgradbo tega pogona poskrbela skupina pod vodstvom **Ludvika Kumarja** in da je bil ključni konstruktor **Pavel Rupnik**.

Sodelovali so še: **Uroš Felc, Stojan Kokalj, Klemen Kosmač, Tatjana Berce Alič, Goran Serafimovič**. Pogon je oživila skupina elektronikov pod vodstvom **Francija Lahajnarja**. Vodenje pogona je programiral **Uroš Rugar**, elektroniko pa je zasnoval **Branko Skok**. Projekt je odlično podprla tudi projektna pisarna koncerna z **Alenko Abram** in **Tomažem Mlečnikom**.

Kolektor je že usposobil delavnico za izdelavo prototipnih serij, zato že lahko tudi prevzema naročila za prototipe. Obstajajo tudi preliminarni načrti za proizvodnjo tovrstnih motorjev, vsa orodja za izdelavo direktnih pogonov so že tudi izdelana, tako da je mogoče vsak trenutek začeti s proizvodnjo 10.000 pogonskih sistemov na leto. Zanj naj bi po predvidevanjih skrbelo od 10 do 15 delavcev.

Za idrijski del koncerna je to velik premik, saj bo

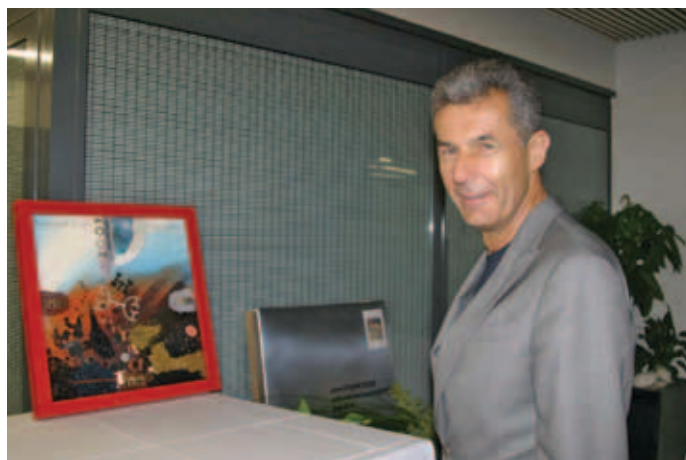
Od leve proti desni so Goran Serafimovič, Uroš Rupar, Ludvik Kumar, Franci Lahajnar, Tomaž Fleischman, Stojan Kokalj, Tatjana Berce Alič, Uroš Felc, Klemen Kosmač, Branko Skok, Pavel Rupnik

postal ponudnik končnega izdelka. Z novim motorjem oziroma direktnim pogonom ima v rokavu aduta, s katerim bo konkurenčen na svetovnem tržišču. Če v času gospodarske krize potencialni

kupci še ne bodo razvijali novih vozil, ki bi bila gnana s Kolektorjevimi znotraj kolesnimi pogoni, pa je koncern pripravljen na boljše čase s tržno zanimivim izdelkom, ki bo prinašal dodano vrednost.

Stojan Petrič je praznoval

10. julija je v krogu svojih sodelavcev v restavraciji Kolektor 60. rojstni dan proslavil predsednik koncerna Kolektor **Stojan Petrič**. Kot diplomirani ekonomist se je v tej družbi zaposlil leta 1974 in je vrsto let delal v njeni komerciali, ki jo je tudi vodil. Leta 1994 je Petrič prevzel vodstvo podjetja, ki je pod njegovo taktirko preraslo v koncern z največjim tržnim deležem v prodaji komutatorjev na svetu. Z organsko rastjo in prevzemi se je Kolektorjev letni promet nenehno povečeval in danes znaša že okrog 250 milijonov evrov. Da je Kolektor kapitalsko trdno podjetje, gre zasluga tudi Petričevim predhodnikom, ki so tudi v drugačnem družbenem sistemu s podjetjem gospodarili tako, kot so to počeli doma. Politiko "privošči si toliko, kot zmoreš" je nadaljeval tudi Petrič, zato ne preseneča, da je v času gospodarske krize Kolektor edina slovenska družba, ki še naprej prevzema podjetja po svetu, s čimer ohranja prihodek na ravni preteklih let in zagotavlja delo svojim delavcem. Doma in po svetu

jih namreč koncern Kolektor zaposluje že več kot 3000.

Petričeva 60-letnica je minila v sproščenem vzdušju in ob pomenkih njegovih sodelavcev, ki jim je bila ob različnih delovnih obveznostih to tudi ena redkih priložnosti.

V Kolektor Livu izdelujejo nov tip vzglavnikov

Igor Otoničar

Kolektor Liv se lahko pohvali s številnimi novimi programi. V prejšnji številki Komunitatorja smo vam predstavili nov sesalnik, tokrat bomo nekaj besed namenili razvoju novega tipa vzglavnika za avtomobile znamke Renault.

Družino vzglavnikov W95 za vozila Renault, ki jih proizvaja Kolektor Liv, sestavlja nekaj različnih tipov. Vzglavniki se vgrajujejo v vozila tipa Megane, Scenic, Espace in nekatere tipe nove Lagune.

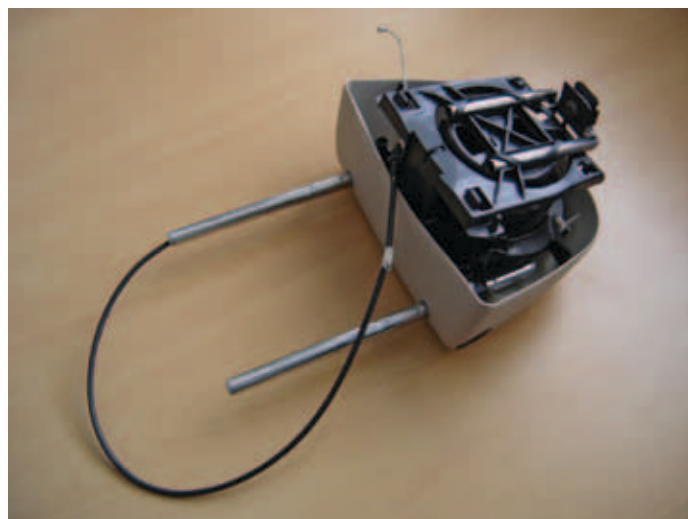
Vzglavnik je modularno sestavljen, ogrodje je pri vseh tipih standardno, nadgradnja pa omogoča različne dodatne funkcije mehanizma. Standardna funkcija je nastavitev višine vzglavnika preko aktiviranja gumba, dodatne funkcije pa so še nagib plošče vzglavnika v eni ali treh oseh.

Sestavni deli vzglavnika so izdelani iz večih tipov plastičnih mas, v mehanizmu so vgrajeni tudi različni kovinski deli, kot so vzmeti, objemke in vijaki. Pri načrtovanju proizvodnje je bila posebna pozornost namenjena zasnovi procesa, predvsem zaradi zagotavljanja visokega nivoja kakovosti izdelka.

Vzglavnik je izdelan na popolnoma avtomatizirani montažni liniji, kjer se izdelki na posameznih delovnih mestih sestavljajo z roboti in manipulatorji. Po sestavi izdelka se preizkusijo in zabeležijo tudi vse njegove karakteristike. Vzglavnik potem kupec

opremi z ostalimi sestavnimi deli, ga zapeni, preizkusi in vgradi v sedež vozila.

Kolektor Liv pa ne izdeluje samo vzglavnikov za vozila Renault, pač pa tudi vzglavnike in sestavne dele za vzglavnike vozil znamke Opel. V novejših avtomobilih te znamke so vgrajeni tako imenovani aktivni vzglavniki. Njihova funkcija je nekoliko drugačna od prej omenjenih. Vzglavnik ima gibljivo ploščo, ki se pri trku aktivira in zmanjša razdaljo med vzglavnikom in glavo. V primeru trka se aktivira mehanski aktuator v sedežu, ki preko posebnega mehanizma premakne ploščo vzglavnika proti voznikovi ali sovoznikovi glavi.

Aktivni vzglavnik Opel

Družina vzglavnikov W95

Vzglavnik, pripravljen za vgradnjo v sedež

Testiranje klimatskih naprav Kolektor Kolinga po EN 1886

Branko Gabrič

Podjetje Kolektor Koling d. o. o. oziroma PC (poslovni center) Klimatizacija, ki se v okviru podjetja ukvarja z načrtovanjem in izdelavo klimatskih naprav, je avgusta v pooblaščenem laboratoriju Referata Klima und Lufttechnik, ki je v sestavu TÜV SÜD Industrie service GmbH iz Münchna, opravilo meritve svojih klimatskih naprav, in sicer po zahtevah standarda EN 1886.

Naj zahteve standarda in dosežene rezultate strnem v nekaj točkah:

- Meritve, ki smo jih opravljali, so zajemale ugotavljanje mehanske stabilite ohišja oziroma deformacije ohišja pri meritvenih pogojih (podtlak 1000 Pa, nadtlak 1000 Pa, stalne deformacije pri podtlaku in nadtlaku 2500 Pa). Meritve so pokazale, da so klimatske naprave Kolektor Kolinga uvrščene v najvišji razred, tj. D1, ki ga določa standard.
- Po protokolu standarda smo izvedli tudi meritve zračne prepustnosti ohišja, v nadtlaku 700 Pa in podtlaku 400 Pa. Meritve so pokazale, da se glede na tesnost ohišja klimatskih naprav naše uvrščajo v najkvalitetnejši razred L1.
- Testirali smo tudi transmisijske izgube skozi ohišje klimatske naprave. Po rezultatih, ki smo jih dobili, se klimatske naprave podjetja Kolektor Koling uvrščajo v razred T2 oziroma v drugi najkvalitetnejši razred po omenjenem standardu.
- V drugi najkvalitetnejši razred po standardu EN 1886 sodijo naše naprave tudi glede na meritve toplotnih mostov ohišja klimatske naprave.
- Opravljene so bile tudi meritve zračnih propustnosti ob vgrajenih filtrih, in sicer pri nadtlaku 400 Pa in podtlaku 400 Pa. Pri teh meritvah smo dosegli tako majhno zračno propustnost, da so naše klimatske naprave uvrščene v najkvalitetnejši razred in da lahko v naprave vgrajujemo filtracijo F9 po standardu EN 779.

Glede na navedene meritve, ki smo jih opravili v Nemčiji, lahko z gotovostjo trdimo, da klimatske naprave, ki jih izdeluje Kolektor Koling, odlikuje:

- visoka kakovost izdelave klimatskega ohišja z odličnimi mehanskimi ter toplotnimi in

Na fotografiji je nekaj tistih (ostali so bili na dopustu), ki so najbolj zaslužni, da so Kolingove klimatske naprave dosegle tako dobre rezultate (od leve proti desni): Branko Gabrič, Mateja Erjavec, Alojz Kranjc in Iztok Puhar

- zvočnimi lastnostmi,
- izredna tesnost ohišja (vrata in pokrovi), kjer je tesnjenje izvedeno v večih stopnjah, in dejstvo, da
- za toplotno in zvočno izolacijo uporabljamo mineralno volno gostote 100 kg/m^3 , ki je izvedena s pravokotno orientiranimi vlakni glede na površino. Volna je z obeh strani lepljena na stene pokrovov oz. vrat, kar daje pokrovom ustrezno mehansko stabilnost.

Če ocenim rezultate meritev v laboratoriju v TÜV SÜD Industrie service po standardu EN 1886, lahko zapišem, da je ohišje klimatske naprave konstruirano in izdelano v visoki kvaliteti, saj dosegamo rezultate, ki nas uvrščajo med nadpovprečne proizvajalce klimatskih naprav v svetovnem merilu. Vsekakor pa nas meritve uvrščajo v razred najboljšega slovenskega proizvajalca klimatskih naprav.

Ob tej priliki se zahvaljujem vsem sodelavcem, ki so s svojim znanjem, prizadevanjem in izkušnjami prispevali k uspešni realizaciji projekta.

Kolektor gradi novo orodjarno

Filip Šemrl

Dela v novi Kolektorjevi orodjarni v Idriji lepo napredujejo. Z njeno izgradnjo praktično v Vojkovi ulici ne bo ničesar več, kar bi spominjalo na nekdanje podjetje. Navzven bo vidna samo še strešna konstrukcija hale, v kateri je donedavna domovala Kolektorjeva Divizija C za proizvodnjo komutatorjev. Gradbeni izvedenci so bili namreč mnenja, da je strešna konstrukcija omenjene hale še tako dobra, da jo nima smisla porušiti, uprava koncerna pa, da je orodjarna nujno potrebna za nadaljni razvoj dejavnosti.

Najprej je Kolektor načrtoval gradnjo samostojnega objekta za potrebe orodjarne pri rudniški topilnici, še vedno znotraj svoje industrijske cone, potem pa se je njegova uprava odločila drugače, tako kot zdaj potekajo dela. Z izgradnjo Razvojno-tržnega centra, kjer so v njegovem pritličju prototipne delavnice, bo nova orodjarna neposredno povezana. Na zunaj ni kaj dosti videti, čeprav so dela na gradnji "srca" tovarne, kot tovrstnim obratom radi rečemo, v polnem teku. Kaj trenutno počnejo, smo vprašali vodjo gradbenega inženiringa Kolektor Kolinga **Vojka Zidariča**, ki skrbi za gradbeni del projekta.

Orodjarna bo po novem velika okrog 1900 kvadratnih metrov. Zaradi narave del so morali poskrbeti za ojačitev temeljev, kajti v orodjarno bodo namestili mostovna dvigala, s katerimi bodo opravljali transport težkih kosov obdelovalnih materialov in strojev ter naprav. "V Kolektor Kologu se bomo trudili, da z izvedbenimi roki ne bi zamujali," je še dodal Vojko Zidarič. Gradbeno-obrtniška dela pa bodo zagotovo končana do sredine sep-

tembra. Namreč, poleg orodjarne bo tudi kalilnica in pisarne za orodjarje, kar bo tudi treba na novo zgraditi v obstoječi hali (S3).

Po preselitvi orodjarne v nove prostore bodo tudi njene sedanje obnovili za potrebe enega od Kolektorjevih proizvodnih programov, in sicer za program Avtomatizacije in Strojogradnje v okviru Orodjarne, nam je povedal njen direktor **Žiga Koječ**. Pri zahtevnosti gradnje in kratkem času, ki je izvajalcem na razpolago, je zelo pomembna prilagodljivost, zato orodjarno gradijo tudi ob nedeljah.

Vojku Zidariču, ki je odgovoren za izvedbo gradbenega dela projekta, gre zaupati, saj se je doslej izkazal že z uresničitvijo dveh Kolektorjevih projektov, in sicer pri organizaciji proizvodnje v Kočevju in v Dekanah. Pred tremi leti je iz Ete prišel v Kolektor Kolog. V tem času so začeli gradbeni inženiring izvajati tudi za zunanje naročnike. Zato nič več ne preseneča, da lahko delavce Kolektor Kolinga vidimo tudi pri gradnji podpornih zidov in cest v neposredni okolici Kolektorja in tudi zunaj Idrije.

Ali so banke podpirale tudi "tajkunstvo" na Idrijskem? Drugič

Zaradi velikega razburjenja in panike, ki ga je povzročila objava prvih strani sklepa edinega družbenika družbe Hidria Fin d. o. o. in Pogodbe o pripojitvi družbe Hidria IMP Klimat k družbi Hidria Fin d. o. o. v prejšnji številki Komunitatorja, ter mrzličnega iskanja izdajalcev oz. krtov v lastnih vrstah Hidrie, se je uredništvo Komunitatorja odločilo, da kljub sprejetemu pravilu varovanja identitete virov medijev razkrije zanesljivi vir, ki je bil omenjen v prispevku.

Oba dokumenta sta bila pridobljena iz podatkov poslovnega registra Slovenije, ki je javno dostopen na straneh www.ajpes.si. Celotno besedilo Pogodbe o pripojitvi si lahko ogledate na internetni povezavi

<http://www.ajpes.si/eObjave/objava.asp?s=49&id=523181>.

Kot dokaz za trditve, predstavljene v pričujoči rubriki junijske številke Komunitatorja, smo ekskluzivno za vas, dragi bralci, pripravili prikaz učinkov pripojitve družbe Hidria IMP Klimat na pasivno stran bilance družbe Hidria Fin, ob upoštevanju dejstva, da je bil datum obračuna pripojitve določen na zadnji dan lanskega leta. Družba Hidria Fin, ki je imela pred pripojitvijo na dan 31. 12. 2008 le 8,67-odstotni delež celotnega kapitala v vseh obveznostih do virov sredstev (pasivi), je po pripojitvi družbe Hidria IMP Klimat delež kapitala v pasivi povečala na celih 25,67 odstotkov. Veliko vprašanje pa je, ali bo s to operacijo in s takim deležem kapitala družba Hidria Fin uspela prepričati banko, da bo sposobna vrniti ogromne finančne obveznosti, ki v obveznostih do virov sredstev na dan 31. 12. predstavljajo kar 72,31-odstotni delež.

BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2008					
		Hidria Fin	IMP Klimat	PASIVA skupaj po pripojitvi	
Postavke	zneski so v EUR				
A.	KAPITAL	1.503.116	3.868.185	5.371.301	25,27%
I.	Vpoklicani kapital	100.000	1.475.763	1.575.763	
1.	Osnovni kapital	100.000	1.475.763	1.575.763	
II.	Kapitalske rezerve	0	1.754.211	1.754.211	
III.	Rezerve iz dobička	10.000	375.117	385.117	
IV.	Presežek iz prevrednotenja	0	127.853	127.853	
V.	Preneseni čisti poslovni izid	997.829	135.241	1.133.070	
VI.	Čisti poslovni izid poslovnega leta	395.287	0	395.287	
B.	REZERVACIJE	0	0		
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	13.600.699	0	13.600.699	64,00%
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	13.600.699	0	13.600.699	
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	2.236.342	43.665	2.280.007	10,73%
I.	Kratkoročne finančne obveznosti	1.765.000	0	1.765.000	
II.	Kratkoročne poslovne obveznosti	471.342	43.665	515.007	
	OBVEZNOSTI DO VIROV	17.340.157	3.911.850	21.252.007	100,00%

Včasih je bilo marsikaj zapisanega tudi z raznobarnimi svinčniki

Filip Šemrl

Hranjenje poslovne dokumentacije je za vsako podjetje eno najbolj občutljivih področij. Dostop do dokumentacije imajo samo pooblaščen osebe, hraniti jo je treba v izvorni obliki ali v obliki, ki je nastala z zanesljivo pretvorbo. Zanesljiva pretvorba mora ohranjati avtentičnost in celovitost vseh ključnih vsebin izvorne dokumentacije.

Pri papirnih dokumentih se zdijo opisane naloge povsem samoumevne, dvomi se običajnemu uporabniku porajajo predvsem pri elektronskih dokumentih. Ali so upravičeni? Samo na prvi pogled. Dejansko je zastavljene cilje z uporabo sodobnega elektronskega arhiva bistveno lažje doseči kot pri hranjenju papirne dokumentacije. Elektronski dokumenti, hranjeni v sodobnem elektronskem arhivu, prinašajo številne prednosti, saj poenostavijo rokovanje z dokumentacijo in omogočajo višjo stroškovno učinkovitost.

V tipičnem poslovnem procesu vsakega podjetja nastopajo številni dokumenti. Poslovni dokumenti so dejansko primerki dokumentarnega gradiva, ki nastaja pri poslovanju pravnih in fizičnih oseb. Informatizaciji navkljub je danes prevladujoča oblika dokumentov še vedno papirna. Tudi če dokument nastane v elektronski obliki, ga v večini primerov natisnemo in s tem materializiramo ter podpisujemo in hranimo v klasični, papirni obliki. Priljubljenost papirne dokumentacije je razumljiva. Papir je sorazmerno obstojen medij, rokovanje z njim je intuitivno in preprosto, pri delu z njim pa ne potrebujemo nobene strojne, programske ali komunikacijske opreme. Papirni arhiv predstavlja tradicionalen način hranjenja gradiva v fizični, papirni obliki.

Pa vendar ima papirno arhiviranje številne omejitve. V splošnem lahko rečemo, da je primerno zgolj za majhna podjetja, ki nimajo težav z obvladovanjem dokumentacije. Zaradi hranjenja v posebej za to namenjenih prostorih je pri veliki količini dokumentacije težko zagotoviti dostopnost, iskanje po dokumentih postane praktično nemogoče, kategorizacija zapletena, varovanje in omejevanje dostopa pa težko izvedljivo.

Do začetka 90. let oziroma do uveljavitve novega družbeno-ekonomskega sistema, smo imeli skrbno urejene arhive, za katere so skrbeli arhivarji. Bil je red. Ko so podjetja razprodali, so novi delodajalci

stroške zmanjšali tako, da so arhivarje bodisi upokojili bodisi jih odpustili. Tisti, ki so se zavedali pomembnosti arhivov, so, če so le mogli, knjige spravili v svoje oddelke. Ne enega ne drugega Kolektor ni storil. Ohranili so se vsi dokumenti, le urejeni niso bili, temveč samo odloženi. Kolektor je pred časom celo zaposlil delavko **Jadranko Drobnič**, ki skrbi za to.

V primerjavi s preteklostjo je danes papirnega arhiva o dejavnosti družbe oziroma koncerna manj, saj je ve-

10. oktobra 1990 je bil prelomni datum za Kolektor. Vsa dokumentacija do tega datuma je bila namreč predana enoti Zgodovinskega arhiva v Idriji, pravi Silvo Kovač, ki ima največ zaslug zato, da je arhiv podjetja urejen. Predanega je bilo okrog 120 arhivskih škatel oziroma 14 tekočih metrov gradiva. Toliko se ga je namreč pregledanega in pripravljenega za oddajo nabralo o Kolektorju v letih od njegovega nastanka leta 1963 do leta 1990. Urejanja arhiva se je Kovač lotil pred štirimi leti. Do leta 1990 je Kolektorjev arhiv torej javno dostopen, po tem datumu pa je na vpogled in na voljo samo njegovim delavcem. Silvo Kovač je poskrbel, da lahko zainteresirani iščejo dokumente, ki so razvrščeni po sektorjih: Personalna (podatki o plačah, ki najbolj zanimajo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, personalne mape zaposlenih, itd.), Komercialna, Prodaja, Nabava, Kontroling, tajništvo predsednika družbe, pravna služba in investicijska dokumentacija (načrti, potek gradnje, dnevnik dela) o vseh Kolektorjevih objektih, dokumenti o sejah delavskih svetov, samoupravnih organov, stanovanjski problematiki, disciplinskih zadevah, o počitnikovanju, letovanjih, kulturi, športu, o sodelovanju podjetja z DPO (družbenopolitične organizacije).

liko že elektronskega arhiviranja. Cilj je, da bi počasi ves arhiv spravili v elektronsko obliko, poudarja **Silvo Kovač**, ki v tem vidi tudi omilitev prostorske stiske, ki ni majhna. V načrtu namreč ni širitev arhivskih prostorov, temveč le njihova prenova, s katero bi ustvarili boljše delovne pogoje za zaposlene v njem in zagotovili police še za kakšnih 200 arhivskih škatel, ki so zdaj kar po tleh.

9. tek v Senožeah, tek za pokal Kolektor Liva

Veselko Španič

Športno društvo Hitre noge Senožee je v nedeljo, 19. 4. 2009, organiziralo 9. tek v Senožeah.

125 tekačev se je pomerilo na razgibani in zahtevni 11 km dolgi progi, po okoliških gozdovih do vasi Laže in nazaj. Pohodnikov je bilo letos le 11. Manjši udeležbi je najbrž botrovalo tudi vreme, ki je med prireditvijo ponagajalo z dežjem.

Najhitrejši je bil **Tomaž Ferjančič**, ŠD Nanos Podnanos (38:11.7), sledil mu je **Alessandro Marasrin**, Atletica Gorizia (39:00.3), tretji pa je bil **David Curk**, tudi ŠD Nanos Podnanos (39:12.2). Med tekačicami je bila najhitrejša **Sergeja Lipušček** iz Idrije (49:11.8), druga je v cilj pritekla **Zorka Bošnjak**, ŠD Hotedršica (49:39.2), tretja pa **Ivanka Širca**, AK Pivka (51:54.4).

Tudi letos smo podelili pokale Kolektor Liva, ki je bil glavni sponzor teka.

Prejeli so jih:

- najstarejša udeleženka teka: **Jožica Rogelj** (1947)
- najstarejši udeleženec teka: **Dimitrij Trpin** (1937)
- najmlajša udeleženka teka: **Ana Jereb** (1984)
- najmlajši udeleženec teka: **Jernej Šemrov** (1993)

Tri najštevilčnejše ekipe	1. Kraški tekači
	2. AK Pivka
	3. DLT Filipides

Teka se je udeležil tudi **Primož Bešter**, zakoniti zastopnik Kolektor Liva, in progo uspešno pretekel.

Vsi udeleženci, tako teka kot pohoda, so bili nagrajeni s praktičnimi nagradami (srečelov), ki so jih prispevali še drugi, številni sponzorji teka. Okrepčali smo se s testeninami in sadjem.

Prvi trije v moški in ženski kategoriji

10. orodjarski tek

V petek, 22. 5. 2009, smo orodjarji že desetič prišli in prikolesarili iz Postojne v Senožee.

Letos je bila udeležba rekordna, 43 udeležencev, in vreme je bilo odlično.

Stava, za zaboj piva, ki se prenaša že deset let, kdo bo prej prišel do cilja, je bila med izzivalcem **Brankom Ogrizkom** (skriti talent) in **Veselkom Španičem**. Start je bil ob 15. uri pred Epicentrom v Postojni. Branko je prvih 6 kilometrov prekolesaril (do Gorič), ostanek proge, 11 kilometrov, pa je pretekel. Veselko je pretekel celotno progo (17 kilometrov). Že tretjič zaporedoma je Veselko stavo izgubil, zgleda, da se počasi stara.

Celotno progo so pretekli štirje. Najhitrejši je bil že drugič **Ervin Koder**, sledil mu je **Andrej Panič**, tretji je bil **Bojan Požar** in četrti **Veselko Španič**.

Duatlon je imel 3 udeležence; prvi je bil Branko Ogrizek, ki je bil tudi absolutni zmagovalec, potem sta pa v cilj skupaj pritekla **Tomaž Vadnjal** in **Janez Susa**.

Netekmovalno so sodelovali tudi kolesarji, 10 iz Idrije in 6 iz Postojne. Med njimi sta bila tudi naša direktorja **Žiga Kogej** in **Marko Gerželj**. Ostali udeleženci pa so skrbeli za logistiko.

Medalje je podelil Marko Gerželj, ki je bil glavni pokrovitelj teka. Po podelitvi je sledil piknik.

Prvi trije v duatlonu

Boštjan Novak

Spoštovane bralke in bralci Komunitatorja en lep, skoraj že jesenski pozdrav vam želim.

Ne pravijo zaman novinarji poletnemu času, čas kislih kumaric. Ljudje se razbežijo na dopust in v mesu se ne dogaja prav nič. In zato je poletni čas idealen za izvajanje remontov, večjih čiščenj, prenov ... V restavraciji Kolektor se delo počasi vrača v stare tirnice, čez nekaj dni se bo isto zgodilo tudi v Restavraciji Vega, na gimnaziji Jurija Vege v Idriji. Tudi v šolskem letu 2009/2010 bomo skrbeli za to, da ne bo lakote in žeje med poukom, pa tudi po pouku.

Pred začetkom jeseni pa še en zanimiv in relativno zahteven recept za malce nenavadno sladico.

ČOKOLADNA TORTA Z BAZILIKINO KREMO

Čokoladni biskvit brez moke

- 40 g temne čokolade
- 5 g kakava
- 35 g masla
- 25 g sladkorja
- 15 g sladkorja v prahu
- 2 beljaka
- 1 rumenjaka

Bazilikina krema

- 240 g sladke smetane
- 50 g sladkorja
- 2 rumenjaka
- limonina lupina
- 2 lista želatine
- 5 bazilikinih lističev
- čokoladna pena
- 350 g stepene sladke smetane
- 75 g sladke smetane
- 150 g temne čokolade
- 50 g sladkorja
- 3 rumenjaki

Čokoladni obliv

- 100 g jedilne čokolade
- 0,5 dl sladke smetane

Drugo

- čokoladni okraski
- kandirani bazilikini lističi

Čokoladni biskvit brez moke

V posodi, na katero se prilega naš kotliček, pristavimo in zavremo za 4 prste vode za vodno kopel. Čokolado nadrobimo v kotliček, ki ga postavimo nad vodno kopel. Čokolado stopimo. Pečico segrejemo na 200 °C. Zmehčano maslo, sladkor v prahu in kakav umešamo v gladko zmes. Primešamo stopljeno čokolado. Beljaka in sladkor stepemo v čvrst beljakov sneg. Primešamo rumenjaka in kakavovo zmes. Testo namažemo na peki papir v dva kroga, prvega

s premerom 22, drugega pa s premerom 18 centimetrov. Testo za 8 minut postavimo v segreto pečico.

Bazilikina krema

Želatino namočimo v malo hladne vode. V kozici pristavimo in zavremo sladko smetano in baziliko. Odstavimo, pokrijemo in pustimo 30 minut. Pečen biskvit vzamemo iz pečice in ohladimo. Rumenjaka, sladkor in drobno nastrgano limonino lupino penasto umešamo. Na mešanico precedimo bazilikino smetano, pristavimo in segrejemo do približno 85 °C. Bazilikino zmes odstavimo, nato pa vanjo vmešamo ožeto želatino, da se stopi. Krema nalijemo v obroč s premerom 18 centimetrov. Ko se ohladi, jo pokrijemo s prozorno folijo in zamrzemo.

Čokoladna pena

Sladko smetano pristavimo in zavremo. Čokolado nadrobimo v kotliček, ki ga postavimo nad vodno kopel, da se čokolada stopi. Rumenjake in sladkor penasto umešamo ter med mešanjem prelijemo v vrelo smetano. Segrejemo do približno 85 °C. Krema odstavimo, potem pa jo med počasnim stepanjem ohladimo. Tretjino stepene sladke smetane zmešamo s stopljeno čokolado. Nežno primešamo preostalo stepeno smetano, nazadnje pa še kuhano kremo. V obroč za torte s premerom 22 centimetrov položimo večjo plast biskvita, ki jo premažemo s tretjino čokoladne pene. Nanjo položimo zamrznjeno bazilikino kremo, ki jo premažemo z drugo tretjino čokoladne pene. Pokrijemo jo z manjšo plastjo biskvita, ki jo povrhu premažemo s preostalo čokoladno peno. Torto pokrijemo s prozorno folijo, nato pa jo za nekaj časa postavimo v zamrzovalnik.

Čokoladni obliv

Sladko smetano pristavimo in zavremo. Čokolado nadrobimo v kotliček. Prilijemo vrelo smetano in mešamo, da se čokolada stopi. Torto vzamemo iz obroča. Dekorativno jo prelijemo s čokoladnim oblivom, nazadnje pa torto okrasimo s čokoladnimi okraski in s kandirano baziliko.

Informator

• **Uredništvo:** Polona Šemrl • **Grafični oblikovalec:** Andrej Potočnik • **Sodelavci:** Branko Gabrič, Primož Gorjup, Andrej Kren, Tomaž Mlečnik, Igor Otoničar, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Veselko Španič, Marjeta Žonta • **Foto:** arhiv Continental, arhiv Primoža Gorjupa, Igor Otoničar, Filip Šemrl, Polona Šemrl, Gorazd Šemrov, Borut Šorli, Veselko Španič, Marjeta Žonta • **Casopis si lahko ogledate na spletni strani:** www.kolektor.si